СТАНОВИЩЕ

За дисертационния труд

„СУВЕРЕНИТЕТ НА ДОХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ КАТО ПОТЕНЦИАЛ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТИТЕ НА ПОЛСКИТЕ МЕСТНИ САМОУПРАВЛЕНИЯ“

На д-р Яцек Сташяк

За придобиване на научна степен „доктор на науките “

Професионално направление 3.7. „Администрация и управление“

Докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“

От проф. д-р Емил Панушев

ОБЩА ОЦЕНКА

Дисертационният труд анализира и предлага съществени теоретични и практически подходи за решаване на важни аспекти от функционирането на публичните финанси в Полша. Спецификата на териториалната структура на управление на страната обуславя намирането на оптимални решения при осигуряването на необходимите финансови ресурси за осъществяване на предвидените в законово утвърдената рамка на териториалните единици. Изследвана е дефинираната рамка на местните приходи и разходи от гледна точка на икономическата ефективност в сферите образование, социално подпомагане, култура и спорт. Разработени са виждания за бъдещи насоки във функционирането на местните органи на управление по линия на финансовата децентрализация и нейната роля в избирането на управленските екипи. Формулирани са научно-приложни подходи за подобряване на управлението на разходите на териториалните единици в зависимост от тяхната регионална и отраслова структура, което да стимулира изграждането на устойчиви управленски модели в Полша.

ОЦЕНКА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ И ПРИНОСИТЕ

Представеното изследване на д-р Яцек Сташяк търси решения и предлага прагматични подходи при регулирането и приложението на законодателството в областта на публичните финанси и най-вече възможностите за тяхната регионална приложимост. Въпреки сложността при избора на специфично поле за изява на различните равнища на териториално управление, дисертационния труд аргументира подходите на местните власти в четирите определени от автора области, като търси количествени характеристики на ефективността на приложението и позитивния ефект върху функционирането на общините и околиите. При това д-р Яцек Сташяк откроява обществената значимост в процеса на избор на личности, които да осъществяват тези дейности. Постигнатите резултати и приноси могат да се оценят в следните аспекти:

- Систематизирани са концептуални подходи за децентрализацията на публичните финанси и се извеждат приоритети на местните власти на определеното равнище на компетентности. Представени са органите на местно самоуправление, които са ангажирани в процеса на осъществяване на определените от закона функции за дадената териториална единица и съществуващите различия между тях. Тези постижения могат да се определят като „доразвиване и допълване на съществуващо знание“.
- Дефинирани са различията в степените на предпочитания на жителите на общините и околиите при осъществяването на разходите в дефинираните направления. Приложени са иконометрични подходи за оценка на местните предпочитания и различията на тяхното проявление в отделните общности. Оценено е влиянието на финансовата ситуация в местното самоуправление при осъществяването на дейностите и е посочена приоритетната роля на

националните политики. Тези постижения могат да се определят като „допълване на съществуващо знание“.

- Разработени са виждания равнището на фискалния суверенитет като функция на национално дефинираните форми на разходи на местното самоуправление. Изследването показва, че в голямата си степен ефективността на провежданите местни политики е свързана със степента на тяхното икономическо развитие. Тези изводи имат приложен характер.
- Представени са оценки на бъдещо развитие на местните финанси от гледна точка на приоритетното национално концентриране и разпределение на ресурси. Подчертава се незначителното влияние на децентрализацията на публичните финанси върху макроикономическото развитие на страната. Тези постижения могат да се определят като „допълване на съществуващо знание“.

Общата ми оценка е, че представените обобщения в дисертационния труд извеждат съществени аспекти на възможностите на териториалните единици в Полша да подобрят ефективността на управлението на разходите при определената рамка на самостоятелност и размер на приходите. Резултатите от направеното изследване на д-р Яцек Сташяк могат да се характеризират като научно-приложни приноси, които обогатяват познанието в разглежданата област.

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Към дисертационния труд могат да бъдат отправени и критични бележки с оглед бъдещи разработки на автора и насочване към определени виждания.

Първо, би могло подобри дефинирането и рамките на фискалния суверенитет поради спецификата на данъчната система и значителния обем дейности, които се осъществяват на централно равнище. Особено важно е да се определи степента на делегиране на функциите на местно равнище.

Второ, би следвало да се открои ролята на определени териториални единици в осъществяването на националните политики и взаимодействието между централни и местни власти. В настоящето изследване дефинираните четири области имат по-скоро комплементарен характер и не показват мястото на местното самоуправление при решаване на проблеми с преодоляването на кризи.

Трето, обвързването на успеха на местното самоуправление с процеса на избор на управленски екипи едва ли променя нещо в степента на провеждането на дейностите в избраните от автора области. То не потвърждава изводите от предходното изследване и по-скоро е продукт на местни обществени нагласи и съответствието им с преобладаващите национални предпочитания.

Посочените критични бележки и препоръки не намаляват качеството и количеството на получените резултати и приноси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд СУВЕРЕНИТЕТ НА ДОХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ КАТО ПОТЕНЦИАЛ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА БЮДЖЕТИТЕ НА ПОЛСКИТЕ МЕСТНИ САМОУПРАВЛЕНИЯ е посветен на важни аспекти на управлението на местните финанси в Полша. Формулирани са виждания за възможностите на финансовата децентрализация да подобри икономическата ефективност на сферите, които са прерогатив на териториалните единици и определят формирането на местните управленски елити. Разработката притежава необходимите научно-приложни приноси, поради което препоръчвам на Уважаемото научно жури да присъди на Яцек Сташяк научната степен „доктор на науките“.

7.01.2022 г. Подпис:

Гр. Варна /Проф. д-р Емил Панушев/